

ประเด็นคำถาม - คำตอบ
เกี่ยวกับการบังคับใช้กฎกระทรวง
ตามมาตรา ๘๐ ของ พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕
ณ วันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๕

ส่วนของกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

๑. กฎกระทรวงตามมาตรา ๘๐ บังคับใช้กับแหล่งกำเนิดมลพิษประเภทใดบ้าง ?

คำตอบ กฎกระทรวงตามมาตรา ๘๐ จะบังคับใช้กับแหล่งกำเนิดมลพิษที่ถูกประกาศให้เป็นแหล่งกำเนิดมลพิษตามกฎหมายตามมาตรา ๖๙ และต้องจัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสีย ตามมาตรา ๗๐ ซึ่งปัจจุบันมีการประกาศแหล่งกำเนิดมลพิษทางน้ำไปแล้ว ๑๐ ประเภท ได้แก่

๑) โรงงานอุตสาหกรรมและนิคมอุตสาหกรรม ตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้แก่

๑.๑ โรงงานอุตสาหกรรมจำพวกที่ ๒ คือ โรงงานที่มีแรงม้าของเครื่องจักรมากกว่า ๒๐ แรงม้า แต่ไม่เกิน ๕๐ แรงม้า และ/หรือมีจำนวนคนงานมากกว่า ๒๐ คน แต่ไม่เกิน ๕๐ คน โรงงานจำพวกนี้ ไม่ต้องขออนุญาตประกอบกิจการโรงงาน แต่ต้องแจ้งให้เจ้าหน้าที่ทราบเมื่อเริ่มประกอบกิจการ และยังคงต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวงและประกาศกระทรวง ส่วนโรงงานที่มีมลภาวะให้จัดเป็นโรงงานจำพวกที่ ๓

๑.๒ โรงงานอุตสาหกรรมจำพวกที่ ๓ คือ โรงงานที่มีมลภาวะและโรงงานที่มีแรงม้าของเครื่องจักรมากกว่า ๕๐ แรงม้า และ/หรือมีจำนวนคนงานมากกว่า ๕๐ คน จะจัดให้อยู่ในโรงงานจำพวกที่ ๓ ซึ่งโรงงานประเภทนี้จะต้องขอใบอนุญาตก่อนจึงจะสามารถประกอบกิจการได้

๑.๓ นิคมอุตสาหกรรมหรือโครงการที่จัดไว้สำหรับการประกอบการอุตสาหกรรมที่มีการจัดการระบายน้ำทิ้งลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะหรือออกสู่สิ่งแวดล้อมร่วมกัน

๒) อาคารบางประเภทและบางขนาด ตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้แก่

๒.๑ อาคารประเภท ก ได้แก่

(๑) อาคารชุดที่มีจำนวนห้องสำหรับใช้เป็นที่อยู่อาศัยรวมกันทุกชั้นของอาคารหรือกลุ่มของอาคารตั้งแต่ ๕๐๐ ห้องนอนขึ้นไป

(๒) โรงแรมที่มีจำนวนห้องสำหรับใช้เป็นห้องพักรวมกันทุกชั้นของอาคารหรือกลุ่มของอาคารตั้งแต่ ๒๐๐ ห้องนอนขึ้นไป

(๓) โรงพยาบาลของทางราชการ รัฐวิสาหกิจหรือสถานพยาบาล ตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาลที่มีเตียงสำหรับรับผู้ป่วยไว้ค้างคืนรวมกันทุกชั้นของอาคารหรือกลุ่มของอาคารตั้งแต่ ๓๐ เตียงขึ้นไป

(๔) อาคารโรงเรียนเอกชน โรงเรียนของทางราชการ สถาบันอุดมศึกษาของเอกชนหรือสถาบันอุดมศึกษาของทางราชการที่มีพื้นที่ใช้สอยรวมกันทุกชั้นของอาคารหรือกลุ่มของอาคารตั้งแต่ ๒๕,๐๐๐ ตารางเมตรขึ้นไป

(๕) อาคารที่ทำการของทางราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การระหว่างประเทศหรือของเอกชนที่มีพื้นที่ใช้สอยรวมกันทุกชั้นของอาคารหรือกลุ่มของอาคารตั้งแต่ ๕๕,๐๐๐ ตารางเมตรขึ้นไป

(๖) อาคารของศูนย์การค้าหรือห้างสรรพสินค้าที่มีพื้นที่ใช้สอยรวมกันทุกชั้นของอาคารหรือกลุ่มของอาคารตั้งแต่ ๒๕,๐๐๐ ตารางเมตรขึ้นไป

(๗) ตลาดที่มีพื้นที่ใช้สอยรวมกันทุกชั้นของอาคารหรือกลุ่มของอาคารตั้งแต่ ๒,๕๐๐ ตารางเมตรขึ้นไป

(๘) ภัตตาคารหรือร้านอาหารที่มีพื้นที่ให้บริการรวมกันทุกชั้นของอาคารหรือกลุ่มของอาคารตั้งแต่ ๒,๕๐๐ ตารางเมตรขึ้นไป

๒.๒ อาคารประเภท ข ได้แก่ (มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๒ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๕ เป็นต้นไป)

(๑) อาคารชุดที่มีจำนวนห้องสำหรับใช้เป็นที่อยู่อาศัยรวมกันทุกชั้นของอาคารหรือกลุ่มของอาคาร ตั้งแต่ ๑๐๐ ห้องนอน แต่ไม่ถึง ๕๐๐ ห้องนอน

(๒) โรงแรมที่มีจำนวนห้องสำหรับใช้เป็นห้องพักอาศัยรวมกันทุกชั้นของอาคารหรือกลุ่มของอาคาร ตั้งแต่ ๖๐ ห้อง แต่ไม่ถึง ๒๐๐ ห้อง

(๓) หอพักที่มีจำนวนห้องสำหรับใช้เป็นที่อยู่อาศัยรวมกันทุกชั้นของอาคารหรือกลุ่มของอาคารตั้งแต่ ๒๕๐ ห้องขึ้นไป

(๔) สถานบริการที่มีพื้นที่ใช้สอยรวมกันทุกชั้นของอาคารหรือกลุ่มของอาคารตั้งแต่ ๕,๐๐๐ ตารางเมตร ขึ้นไป

(๕) โรงพยาบาลของทางราชการหรือสถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาลที่มีเตียง สำหรับผู้ป่วยไว้ค้างคืนรวม กันทุกชั้นของอาคารหรือกลุ่มของอาคารตั้งแต่ ๑๐ เตียง แต่ไม่ถึง ๓๐ เตียง

(๖) อาคารโรงเรียนราษฎร์ โรงเรียนของทางราชการ สถาบันอุดมศึกษาเอกชนหรือ สถาบันอุดมศึกษาของทางราชการ ที่มีพื้นที่ ใช้สอยรวมกันทุกชั้นของอาคารหรือกลุ่มของอาคารตั้งแต่ ๕,๐๐๐ ตารางเมตร แต่ไม่ถึง ๒๕,๐๐๐ ตารางเมตร

(๗) อาคารที่ทำการของทางราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การระหว่างประเทศหรือของเอกชนที่มีพื้นที่ใช้สอย รวมกันทุกชั้นของอาคารหรือกลุ่มของอาคารตั้งแต่ ๑๐,๐๐๐ ตารางเมตร แต่ไม่ถึง ๕๕,๐๐๐ ตารางเมตร

(๘) อาคารของศูนย์การค้าหรือห้างสรรพสินค้าที่มีพื้นที่ใช้สอยรวมกันทุกชั้นของอาคารหรือกลุ่มของ อาคารตั้งแต่ ๕,๐๐๐ ตารางเมตร แต่ไม่ถึง ๒๕,๐๐๐ ตารางเมตร

(๙) ตลาดที่มีพื้นที่ใช้สอยรวมกันทุกชั้นของอาคารหรือกลุ่มของอาคารตั้งแต่ ๑,๕๐๐ ตารางเมตร แต่ไม่ถึง ๒,๕๐๐ ตารางเมตร

(๑๐) ภัตตาคารหรือร้านอาหารที่มีพื้นที่ให้บริการรวมกันทุกชั้นของอาคารหรือกลุ่มของอาคารตั้งแต่ ๕๐๐ ตารางเมตร แต่ไม่ถึง ๒,๕๐๐ ตารางเมตร

๓) ที่ดินจัดสรร ตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้แก่

๓.๑ ที่ดินจัดสรรประเภท ก คือ ที่ดินจัดสรรที่รังวัด แบ่งเป็นแปลงย่อยเพื่อจำหน่ายเกินกว่า ๑๐๐ แปลง แต่ไม่เกิน ๕๐๐ แปลง

๓.๒ ที่ดินจัดสรรประเภท ข คือ ที่ดินจัดสรรที่รังวัด แบ่งแปลงย่อยเพื่อจำหน่ายเกินกว่า ๕๐๐ แปลงขึ้นไป

๔) การเลี้ยงสุกร ตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้แก่

๔.๑ การเลี้ยงสุกรประเภท ก คือ การเลี้ยงสุกรที่มีน้ำหนักหน่วยปศุสัตว์ เกินกว่า ๖๐๐ หน่วย

๔.๒ การเลี้ยงสุกรประเภท ข คือ การเลี้ยงสุกรที่มีน้ำหนักหน่วยปศุสัตว์ตั้งแต่ ๖๐ หน่วย แต่ไม่เกิน ๖๐๐ หน่วย

๔.๓ การเลี้ยงสุกรประเภท ค คือ การเลี้ยงสุกรที่มีน้ำหนักหน่วยปศุสัตว์ตั้งแต่ ๖ หน่วย แต่ไม่ถึง ๖๐ หน่วย (มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๕๗ เป็นต้นไป)

๕) ทำเทียบเรือประมง สะพานปลา และกิจการแพปลา ตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม ได้แก่ ทำเทียบเรือประมง สะพานปลา และกิจการแพปลาทุกขนาด

๖) สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง ตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้แก่

๖.๑ สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงประเภท ก คือ สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงที่ตั้งอยู่ในที่ดินที่ติดเขตทางหลวง หรือถนนสาธารณะหรือทางที่มีสภาพเป็นสาธารณะที่มีความกว้างของถนนไม่น้อยกว่า ๑๒.๐๐ เมตร หรือถนน ส่วนบุคคลที่มีความกว้างของถนนไม่น้อยกว่า ๑๐.๐๐ เมตร ที่เชื่อมต่อกับทางหลวงหรือถนนสาธารณะหรือทางที่มี สภาพเป็นสาธารณะที่มีความกว้างของถนนไม่น้อยกว่า ๑๒.๐๐ เมตร

๖.๒ สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงประเภท ข คือ สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงที่ตั้งอยู่ในที่ดินที่ติดเขตถนนสาธารณะหรือทางที่มีสภาพเป็นสาธารณะที่มีความกว้างของถนนไม่น้อยกว่า ๘.๐๐ เมตร แต่ไม่น้อยกว่า ๑๒.๐๐ เมตร หรือถนนส่วนบุคคลที่มีความกว้างของถนนไม่น้อยกว่า ๘.๐๐ เมตร แต่ไม่น้อยกว่า ๑๐.๐๐ เมตร ที่เชื่อมต่อกับทางหลวงหรือถนนสาธารณะหรือทางที่มีสภาพเป็นสาธารณะที่มีความกว้างของถนนไม่น้อยกว่า ๘.๐๐ เมตร

๗) บ่อเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง ตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้แก่ บ่อเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งที่มีขนาดพื้นที่บ่อตั้งแต่ ๑๐ ไร่ ขึ้นไป

๘) บ่อเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำกร่อย ตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้แก่ บ่อเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำกร่อยทุกขนาด

๙) บ่อเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด ตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้แก่

๙.๑ บ่อเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดประเภท ก คือ บ่อที่ใช้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่กินพืชเป็นอาหารทุกชนิด ซึ่งใช้น้ำจากแหล่งน้ำตามธรรมชาติโดยไม่มีการเติมสารที่ก่อให้เกิดความเค็ม เช่น น้ำทะเล น้ำใต้ดินที่มีค่าความเค็ม เกือบหรือสารอินโด ลงในบ่อเพาะเลี้ยง ดังกล่าว ที่มีขนาดพื้นที่บ่อตั้งแต่ ๑๐ ไร่ขึ้นไป

๙.๒ บ่อเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดประเภท ข คือ บ่อที่ใช้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่กินเนื้อเป็นอาหารทุกชนิด หรือสัตว์น้ำอื่นๆ ที่กินทั้งเนื้อและพืชเป็นอาหาร ซึ่งใช้น้ำจาก แหล่งน้ำตามธรรมชาติ โดยไม่มีการเติมสารที่ก่อให้เกิดความเค็ม เช่น น้ำทะเล น้ำใต้ดินที่มีค่าความเค็ม เกือบหรือสารอินโด ลงในบ่อเพาะเลี้ยงดังกล่าว ที่มีขนาดพื้นที่บ่อตั้งแต่ ๑๐ ไร่ขึ้นไป

๙.๓ บ่อเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดประเภท ค คือ บ่อที่มีการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำทุกชนิดซึ่งมีการใช้สารที่ก่อให้เกิดความเค็ม เช่น น้ำทะเล น้ำใต้ดินที่มีค่าความเค็ม เกือบหรือสารอินโดเติมลงในบ่อเพาะเลี้ยงเพื่อปรับระดับค่าความเค็มของน้ำที่ใช้เพาะเลี้ยงให้เหมาะสมกับการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชนิดนั้นๆ ทุกขนาด

๑๐) ระบบบำบัดน้ำเสียรวมชุมชน ตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ระบบบำบัดน้ำเสียที่กระทรวง ทบวง กรมหรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจที่ตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกาหรือผู้รับจ้างบริการจัดให้มีขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์หลักในการให้บริการบำบัดน้ำเสียที่รวบรวมจากชุมชน

๒. ในกรณีที่แหล่งกำเนิดมลพิษเป็นของหน่วยงานของรัฐ จะต้องมีการจัดเก็บข้อมูลตามแบบ ทส.๑ และแบบ ทส. ๒ ที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงหรือไม่ ?

คำตอบ กรณีหน่วยงานของรัฐที่ถูกประกาศเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษตามมาตรา ๖๙ (ตามข้อ ๑.) ซึ่งต้องจัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสียตามมาตรา ๗๐ ก็จะต้องดำเนินการจัดเก็บข้อมูลตามแบบ ทส.๑ และ แบบ ทส.๒

๓. กฎกระทรวงตามมาตรา ๘๐ บังคับใช้กับโรงงานจำพวกใดบ้าง ?

คำตอบ กฎกระทรวงตามมาตรา ๘๐ จะบังคับใช้กับโรงงานที่ถูกประกาศเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษตามมาตรา ๖๙ ซึ่งปัจจุบันเป็นโรงงานจำพวกที่ ๒ และ ๓ ตามบัญชีแนบท้ายประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมฯ เท่านั้น ไม่ครอบคลุมโรงงานจำพวกที่ ๑

๔. นิคมอุตสาหกรรมหรือโครงการที่จัดไว้สำหรับการประกอบการอุตสาหกรรมที่มีระบบบำบัดน้ำเสียรวม จะต้องดำเนินการตามกฎกระทรวง มาตรา ๘๐ หรือไม่ และต้องดำเนินการอย่างไร ?

คำตอบ นิคมอุตสาหกรรมหรือโครงการที่จัดไว้สำหรับการประกอบการอุตสาหกรรม เป็นแหล่งกำเนิดมลพิษตามมาตรา ๖๙ ที่ต้องจัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสียตามมาตรา ๗๐ เข้าข่ายที่จะต้องจัดเก็บข้อมูลตามแบบ ทส.๑ และ ทส.๒ โดยต้องจัดเก็บข้อมูลของระบบบำบัดน้ำเสียรายวันตามแบบ ทส.๑ และจัดเก็บไว้ ณ สถานที่ตั้งแหล่งกำเนิดนั้น เป็นระยะเวลา ๒ ปี นับแต่วันที่มีการเก็บสถิติและข้อมูลนั้น และจัดทำรายงานสรุปผลการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสียตามแบบ ทส.๒ ส่งให้กับเจ้าพนักงานท้องถิ่นที่แหล่งกำเนิดนั้นตั้งอยู่ภายในวันที่ ๑๕ ของเดือนถัดไป

๕. แหล่งกำเนิดมลพิษที่ไม่มีการระบายน้ำทิ้งลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะหรือออกสู่สิ่งแวดล้อมนอกเขตที่ตั้ง (Zero discharge) แต่มีระบบบำบัดน้ำเสียของตนเองจะต้องดำเนินการตามกฎหมายกระทรวงมาตรา ๘๐ หรือไม่ ?

คำตอบ หากเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษ และมีระบบบำบัดน้ำเสียเป็นของตนเองตามมาตรา ๗๐ จะต้องดำเนินการตามกฎหมายกระทรวงมาตรา ๘๐

๖. โรงงานอุตสาหกรรมที่ตั้งอยู่ในเขตนิคมอุตสาหกรรมหรือในโครงการที่จัดไว้สำหรับการประกอบการอุตสาหกรรมจะต้องมีการจัดเก็บข้อมูลตามแบบ ทส.๑ และแบบ ทส.๒ ที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงหรือไม่ ?

คำตอบ กรณีที่โรงงานอุตสาหกรรมตั้งอยู่ในนิคมอุตสาหกรรมหรือโครงการที่จัดไว้สำหรับการประกอบการอุตสาหกรรม แบ่งออกเป็น ๒ กรณี ดังนี้

(๑) โรงงานอุตสาหกรรมที่ถูกกำหนดให้ต้องจัดส่งน้ำเสียทั้งหมดไปบำบัดยังระบบบำบัดน้ำเสียรวมของนิคมอุตสาหกรรม หรือโครงการที่จัดไว้สำหรับการประกอบการอุตสาหกรรม กรณีนี้โรงงานฯ ไม่ต้องจัดเก็บข้อมูลตามแบบ ทส.๑ และแบบ ทส.๒ แต่การนิคมอุตสาหกรรมหรือโครงการที่จัดไว้สำหรับการประกอบการอุตสาหกรรม ซึ่งเป็นผู้ดำเนินงานระบบบำบัดน้ำเสียรวมจะเป็นผู้จัดเก็บตามแบบ ทส.๑ และแบบ ทส.๒ แทน

(๒) โรงงานอุตสาหกรรมที่ตั้งอยู่ในนิคมอุตสาหกรรมหรือโครงการที่จัดไว้สำหรับการประกอบการอุตสาหกรรม แล้วมีระบบบำบัดน้ำเสียเป็นของตนเองและระบายน้ำทิ้งออกสู่สิ่งแวดล้อมโดยไม่ส่งเข้าสู่ระบบบำบัดน้ำเสียรวมของนิคมอุตสาหกรรมหรือโครงการที่จัดไว้สำหรับการประกอบการอุตสาหกรรม จะต้องจัดทำรายงานการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสียของตนเองตามแบบ ทส.๑ และแบบ ทส.๒

ทั้งนี้ ต้องพิจารณาจากเงื่อนไขในการอนุญาตประกอบด้วย

๗. โรงงานอุตสาหกรรมที่อยู่ภายใต้กำกับดูแลของหน่วยงานรัฐ จะต้องจัดทำรายงานตามแบบ ทส.๑ และแบบ ทส.๒ หรือไม่ ?

คำตอบ ประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๓๙) เรื่อง กำหนดประเภทของโรงงานอุตสาหกรรมและนิคมอุตสาหกรรมเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องถูกควบคุมการปล่อยน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะหรือออกสู่สิ่งแวดล้อม ได้กำหนดนิยามคำว่า “โรงงานอุตสาหกรรม” หมายความว่า โรงงานตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน ดังนั้น โรงงานจำพวกที่ ๒ และ ๓ ตามบัญชีแนบท้ายประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมฯ ดังกล่าว ทั้งที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐและเป็นของเอกชน จะต้องจัดทำรายงานตามแบบ ทส.๑ และแบบ ทส.๒ เช่นกัน โรงงานของรัฐตัวอย่างเช่น โรงงานสุราและโรงงานยาสูบ ภายใต้กระทรวงการคลัง โรงไฟฟ้า ของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย โรงผลิตน้ำประปา ของการประปา เป็นต้น โรงงานเหล่านี้ก็ต้องจัดทำรายงานตามแบบ ทส.๑ และแบบ ทส.๒ ด้วย

๘. กรณีที่แหล่งกำเนิดมลพิษมีการเก็บสถิติ ข้อมูล และการรายงานผลตามแบบของตนอยู่แล้ว เช่น โรงงานอุตสาหกรรมมีการรายงานตามแบบ รว.๒ แบบรายงานตามระบบมาตรฐาน ISO ๑๔๐๐๑ หรือ ISO ๑๘๐๐๐ จะสามารถนำมาใช้แทนแบบ ทส.๑ และแบบ ทส. ๒ ได้หรือไม่ ?

คำตอบ กฎกระทรวง มาตรา ๘๐ ยกเว้นให้ใช้แบบเก็บสถิติข้อมูล รายละเอียด และรายงานผล ตามกฎหมายอื่นได้ หากมีการเก็บสถิติข้อมูล รายละเอียด และรายงานผล ไม่น้อยกว่าแบบ ทส.๑ และแบบ ทส. ๒ ซึ่งแบบรายงานข้อมูลตามแบบ รว.๒ แม้ว่าจะเป็นรายงานตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ.๒๕๓๕ แต่มีข้อมูลไม่ครอบคลุมตามแบบ ทส.๑ และแบบ ทส.๒ ขณะนี้ จึงไม่สามารถใช้แทนแบบ ทส.๑ และแบบ ทส.๒ ได้

ส่วนแบบการรายงานตามระบบมาตรฐาน ISO ๑๔๐๐๑ และ ISO ๑๘๐๐๐ ไม่ใช่แบบรายงานตามที่กฎหมายกำหนด จึงไม่สามารถนำแบบดังกล่าวมาแทนแบบ ทส. ๑ และ ทส. ๒ ได้

ทั้งนี้ กรมควบคุมมลพิษได้มีหนังสือประสานแจ้งกรมโรงงานอุตสาหกรรมเพื่อรับทราบประเด็นดังกล่าวแล้ว

๙. ระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชนต้องมีการจัดเก็บข้อมูลประจำวันตามแบบ ทส.๑ และรายงานประจำเดือนตามแบบ ทส.๒ ด้วยหรือไม่ อย่างไร และจะต้องรายงานใคร ?

คำตอบ ระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชนถูกประกาศเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องถูกควบคุมการระบายน้ำทิ้งตามมาตรา ๖๙ ดังนั้น จะต้องมีการจัดเก็บข้อมูลตามแบบ ทส. ๑ และแบบ ทส.๒ โดยจะต้องจัดส่งแบบ ทส.๒ เป็นประจำทุกเดือนให้กับเจ้าพนักงานท้องถิ่นในพื้นที่ที่ระบบบำบัดน้ำเสียรวมนั้นตั้งอยู่

๑๐. อาคารที่ปล่อยน้ำเสียลงระบบบำบัดน้ำเสียรวมของทางราชการ จะต้องมีการจัดเก็บข้อมูลตามแบบ ทส.๑ และแบบ ทส. ๒ ที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงหรือไม่ อย่างไร ?

คำตอบ ตามมาตรา ๗๒ ท้องที่ใดที่ทางราชการได้จัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสียรวมไว้แล้ว ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษตามมาตรา ๗๐ วรรคหนึ่ง ซึ่งยังมีได้ทำการก่อสร้างติดตั้งหรือจัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสียหรือระบบกำจัดของเสียตามที่เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษกำหนด หรือไม่ประสงค์ที่จะทำการก่อสร้างหรือจัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสียหรือระบบกำจัดของเสียตามที่เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษกำหนดดังกล่าว มีหน้าที่ต้องจัดส่งน้ำเสีย หรือของเสียที่เกิดจากการดำเนินกิจการของตนไปทำการบำบัดหรือกำจัดโดยระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสียรวมที่มีอยู่

มาตรา ๘๐ กำหนดให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษ ซึ่งมีระบบบำบัดน้ำเสีย ตามมาตรา ๗๐ เป็นของตนเองมีหน้าที่ต้องเก็บสถิติและข้อมูลซึ่งแสดงผลการทำงานของระบบหรืออุปกรณ์ และเครื่องมือดังกล่าว

ฉะนั้น อาคารที่ปล่อยน้ำเสียลงระบบบำบัดน้ำเสียรวมของทางราชการ หากยังมีได้ทำการก่อสร้างติดตั้งหรือจัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสียหรือระบบกำจัดของเสียตามที่เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษกำหนด หรือไม่ประสงค์ที่จะทำการก่อสร้างหรือจัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสียหรือระบบกำจัดของเสียตามที่เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษกำหนดดังกล่าว จึงเข้าข้อยกเว้นของมาตรา ๗๑ ประกอบกับมาตรา ๘๐ ไม่ต้องจัดทำแบบรายงาน ทส. ๑ และ ทส. ๒

สำหรับอาคารที่ปล่อยน้ำเสียลงระบบบำบัดน้ำเสียรวมของทางราชการ ที่มีระบบบำบัดน้ำเสียตามมาตรา ๗๐ เป็นของตนเอง แม้ว่าน้ำเสียที่ผ่านการบำบัดแล้วจะถูกส่งไปทำการบำบัดหรือกำจัดโดยระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสียรวมของทางราชการที่มีอยู่ แต่ไม่เข้าข้อยกเว้นของมาตรา ๗๑ ดังนั้น จึงยังต้องจัดทำรายงาน ทส. ๑ และ ทส. ๒

๑๑. แหล่งกำเนิดมลพิษที่อยู่ระหว่างถูกสั่งพักหรือเพิกถอนใบอนุญาตประกอบกิจการ จะต้องจัดทำแบบ ทส.๑ และ ทส.๒ หรือไม่ ?

คำตอบ - การประกอบกิจการใดๆ ที่ดำเนินการอยู่และเข้าข่ายเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษตามมาตรา ๖๙ อยู่ระหว่างถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตประกอบกิจการ ก็ต้องดำเนินการจัดทำรายงานตามแบบ ทส.๑ และ ทส.๒ จนกว่าจะเลิกประกอบกิจการ

- การประกอบกิจการใดๆ ที่ดำเนินการอยู่และเข้าข่ายเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษตามมาตรา ๖๙ อยู่ระหว่างถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบกิจการหรือสั่งปิดกิจการ จะถือว่าไม่เป็นแหล่งกำเนิดมลพิษตามมาตรา ๖๙ จึงไม่ต้องดำเนินการจัดทำรายงานตามแบบ ทส.๑ และ ทส.๒

๑๒. กรณีแหล่งกำเนิดมลพิษเข้าข่ายตามมาตรา ๖๙ แต่ไม่มีใบอนุญาตประกอบกิจการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง จะต้องดำเนินการตามกฎหมายกระทรวงฯ นี้หรือไม่ ?

คำตอบ แหล่งกำเนิดมลพิษที่เข้าข่ายตามมาตรา ๖๙ แม้ไม่มีใบอนุญาตประกอบกิจการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ก็ต้องดำเนินการจัดทำรายงานตามแบบ ทส.๑ และ ทส.๒ ตามกฎกระทรวงนี้

๑๓. การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดที่มีการใช้ความเค็มต้องดำเนินการตามกฎหมายกระทรวง มาตรา ๘๐ หรือไม่

คำตอบ : หากวงจรชีวิตของสัตว์น้ำจืดมีการใช้ความเค็มที่ไม่เป็นไปตามธรรมชาตินำมาใช้ในเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำเพื่อการเจริญเติบโตไม่ว่าจะระยะใดก็ตาม การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดดังกล่าวทุกขนาดถูกประกาศให้เป็นแหล่งกำเนิดมลพิษจึงต้องดำเนินการตามมาตรา ๘๐

๑๔. การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดที่มีการใช้เกลือเพื่อการรักษาโรคในบ่อเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่มีขนาดต่ำกว่า ๑๐ ไร่ ต้องดำเนินการตามกฎหมายกระทรวง มาตรา ๘๐ หรือไม่

คำตอบ : หากการใช้เกล็ดดังกล่าวทำให้คุณภาพน้ำทั้งมีค่าความเค็มไม่เป็นไปตามธรรมชาติ ต้องดำเนินการตามมาตรา ๘๐ ซึ่งค่าน้ำที่ดังกล่าวต้องเป็นไปตามมาตรฐานน้ำทิ้งจากบ่อเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด ประเภท ค

๑๕. กรณีอาคารชุด และที่ดินจัดสรรที่มีนิติบุคคล ใครจะเป็นผู้ดำเนินการตามมาตรา ๘๐ และกฎกระทรวงฉบับนี้ ?

คำตอบ กรณีเป็นนิติบุคคลอาคารชุดให้ผู้จัดการนิติบุคคลอาคารชุดเป็นผู้รายงาน กรณีที่เป็นที่ดินจัดสรรให้กรรมการนิติบุคคลที่รับผิดชอบเป็นผู้รายงาน

๑๖. ตามข้อ ๓ ในกฎกระทรวงนี้ “ทส.๑ เก็บไว้ ณ สถานที่ตั้งแหล่งกำเนิดมลพิษนั้นเป็นระยะเวลาสองปีนับแต่วันที่มีการเก็บสถิติและข้อมูล” หมายถึง เก็บข้อมูลเพียง ๒ ปี และไม่ต้องเก็บอีกต่อไปใช่หรือไม่ ?

คำตอบ กฎกระทรวงฉบับนี้กำหนดให้เก็บรักษาแบบ ทส.๑ ไว้ ๒ ปีหลังจาก ๒ ปีแล้ว ให้อยู่ในดุลยพินิจของเจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษ เพราะกฎหมายไม่ได้ระบุไว้

๑๗. ผู้ที่รับจ้างเป็นผู้ควบคุมดูแลระบบบำบัดน้ำเสียในปัจจุบัน มีสิทธิ์ที่จะลงนามแบบ ทส. ๑ และแบบ ทส. ๒ หรือไม่ ?

คำตอบ ปัจจุบันกฎกระทรวงว่าด้วยผู้รับจ้างให้บริการและผู้ควบคุมระบบบำบัดน้ำเสีย ตามมาตรา ๗๓ ของพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๓๕ ยังไม่ถูกประกาศบังคับใช้ ดังนั้น ผู้ควบคุมและดูแลระบบบำบัดน้ำเสียที่มีอยู่ในปัจจุบันจึงไม่สามารถลงนามในแบบ ทส.๑ และแบบ ทส.๒ ในขณะนี้ได้

ส่วนของผู้ควบคุมระบบบำบัดน้ำเสียที่รับจ้างเดินระบบบำบัดน้ำเสียอยู่ในปัจจุบันภายใต้กฎหมายอื่นไม่สามารถลงนามในแบบ ทส.๑ และแบบ ทส.๒ ได้ในขณะนี้เช่นกัน ดังนั้น เจ้าของและผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษตามมาตรา ๖๙ ต้องเป็นผู้ลงนามไปก่อน จนกว่ากฎกระทรวงที่ออกตามความในมาตรา ๗๓ จะมีผลบังคับใช้

๑๘. เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษสามารถมอบอำนาจให้ผู้อื่นดำเนินการแทนและลงนามแทนได้หรือไม่ ?

คำตอบ สามารถทำได้แต่ต้องมีหนังสือมอบอำนาจที่เป็นลายลักษณ์อักษรในเรื่องใดบ้างต้องระบุให้ชัดเจน และให้แนบหนังสือมอบอำนาจให้กับเจ้าพนักงานท้องถิ่นไปพร้อมกับการส่งรายงานตามแบบ ทส. ๒ ในครั้งแรก

๑๙. ผู้ที่เป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษประเภทโรงงานอุตสาหกรรมที่จะลงนามในแบบทส.๑ และ ทส. ๒ ได้คือใคร?

คำตอบ ผู้ที่ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบกิจการโรงงาน นั้นๆ

๒๐. การลงนามรับรองในรายงานตามมาตรา ๘๐ มี ๓ บุคคล ต้องลงนามทั้ง ๓ คนหรือไม่ ?

คำตอบ ให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นผู้ลงนาม ซึ่งปัจจุบันผู้ที่ลงนามได้คือเจ้าของหรือผู้ครอบครองเท่านั้น ส่วนผู้รับจ้างให้บริการและผู้ควบคุมระบบบำบัดน้ำเสียยังลงนามไม่ได้ จนกว่ากฎกระทรวงที่ออกตามความในมาตรา ๗๓ จะมีผลบังคับใช้จึงลงนามได้เช่นกัน

๒๑. ในกรณีแหล่งกำเนิดมลพิษที่เป็นศูนย์ราชการ ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของผู้ว่าราชการจังหวัด ใครจะเป็นคนลงนาม นอกจากนี้สำหรับพื้นที่ของกรมธนารักษ์จะมีใครเป็นผู้ดูแล และระบบบำบัดน้ำเสียของราชการมักไม่ค่อยมีการเปิดระบบจะรายงานอย่างไร ?

คำตอบ ผู้ที่รับผิดชอบอาคารหรือสถานที่ราชการแห่งนั้นจะอยู่ในฐานะผู้ครอบครองต้องทำรายงานตามที่กฎกระทรวงฉบับนี้กำหนด

๒๒. กรณีแหล่งกำเนิดมลพิษที่เป็นตึกหรืออาคารของรัฐ ซึ่งเป็นสำนักงานสาขา ต้องให้อธิบดี หรือ ผอ. สำนักงานนั้นๆ เป็นผู้ลงนามหรือไม่ ?

คำตอบ ผู้ที่รับผิดชอบอาคารหรือสถานที่ราชการแห่งนั้นจะอยู่ในฐานะผู้ครอบครองต้องทำรายงานตามที่กฎกระทรวงฉบับนี้กำหนด

๒๓. เจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๘๐ ตามกฎกระทรวงฉบับนี้หมายถึงผู้ใด และเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษที่ทำหน้าที่รับรายงานตามมาตรา ๘๑ ในพื้นที่กรุงเทพมหานครและต่างจังหวัดหมายถึงผู้ใด ?

คำตอบ เจ้าพนักงานท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๓๕ ได้แก่

- (๑) นายกเทศมนตรี กรณีที่แหล่งกำเนิดตั้งอยู่ในเขตเทศบาล
- (๒) นายกองค้การบริหารส่วนตำบล กรณีที่แหล่งกำเนิดมลพิษตั้งอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล
- (๓) ปลัดเมืองพัทยา กรณีแหล่งกำเนิดมลพิษตั้งอยู่ในเขตเมืองพัทยา
- (๔) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร กรณีแหล่งกำเนิดมลพิษตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร

เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ ได้แก่

- (๑) ทรพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด สำหรับเขตพื้นที่ต่างจังหวัด
- (๒) อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ สำหรับเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร

ทั้งนี้ เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่รักษาการตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๓๕ เป็นผู้กำหนด (ตามหนังสือที่ ทส๐๓๐๕/๕๑๕๖ ลงวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๕๕)

๒๔. การรายงานตามแบบ ทส.๒ เป็นประจำทุกเดือน ต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นต้องดำเนินการอย่างไร มีกี่ช่องทางอะไรบ้าง ?

คำตอบ แหล่งกำเนิดมลพิษต้องจัดส่งรายงานให้กับเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามแบบ ทส.๒ เป็นประจำทุกเดือนภายในวันที่ ๑๕ ของเดือนถัดไป โดยสามารถส่งรายงานได้ ๓ ช่องทาง ได้แก่

(๑) ยื่นต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นที่แหล่งกำเนิดมลพิษนั้นตั้งอยู่ โดยเจ้าพนักงานท้องถิ่นจะออกใบรับเพื่อเป็นหลักฐานให้กับผู้ส่งรายงานภายในเจ็ดวันนับตั้งแต่วันที่ได้รับรายงาน

(๒) ส่งทางไปรษณีย์ตอบรับ โดยถือวันลงทะเบียนเป็นวันที่ส่งรายงาน

(ก) วิธีอิเล็กทรอนิกส์ โดยถือวันที่ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นถูกส่งออกจากระบบข้อมูลของผู้ส่งข้อมูล เป็นวันที่ส่งรายงาน

ทั้งนี้ วิธีการรายงานทางอิเล็กทรอนิกส์จะเป็นไปตามที่อธิบดีกรมควบคุมมลพิษประกาศกำหนด ซึ่งในปัจจุบันยังไม่มีประกาศกำหนดวิธีดังกล่าว ดังนั้น ในเวลานี้แหล่งกำเนิดมลพิษสามารถจัดส่งรายงานได้เพียง ๒ ช่องทาง คือ การยื่นเอกสารต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่แหล่งกำเนิดมลพิษนั้นตั้งอยู่ และจัดส่งเอกสารทางไปรษณีย์ตอบรับ

๒๕. การจัดส่งรายงานต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นประจำทุกเดือน ตามแบบ ทส.๒ จะต้องส่งแบบทส. ๑ มาด้วยหรือไม่ ?

คำตอบ ไม่ต้องจัดส่งแบบ ทส. ๑ แต่ให้จัดเก็บไว้ ณ ที่ตั้งแหล่งกำเนิดมลพิษ เป็นเวลา ๒ ปี

๒๖. หากระบบบำบัดน้ำเสียของแหล่งกำเนิดมลพิษตั้งอยู่คนละเขตท้องที่กับตัวแหล่งกำเนิดมลพิษการส่งรายงานต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นจะรายงานไปที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นใด ?

คำตอบ : ตามมาตรา ๘๐ กำหนดให้ส่งรายงานประจำเดือนตามแบบ ทส.๒ เสนอต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นที่แหล่งกำเนิดมลพิษตั้งอยู่ ซึ่งหากแหล่งกำเนิดมลพิษใด ตั้งอยู่คร่อมในหลายพื้นที่ กรณีตัวอย่างเช่น นิคมอุตสาหกรรมหรือเขตประกอบการอุตสาหกรรม ให้ส่งรายงานไปยังเจ้าพนักงานท้องถิ่นในเขตองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่นิคมอุตสาหกรรมหรือเขตประกอบการอุตสาหกรรมจดทะเบียนตั้งอยู่

๒๗. กรณีสถานประกอบการอยู่ในกรุงเทพฯ สามารถส่งรายงานตามแบบ ทส. ๒ ที่ทำการเขตที่สถานประกอบการนั้นตั้งอยู่ได้หรือไม่ ?

คำตอบ ตามกฎกระทรวงฯ รายงานตามแบบ ทส. ๒ จะต้องส่งรายงานให้แก่เจ้าพนักงานท้องถิ่นในพื้นที่กรุงเทพฯ คือผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

๒๘. การส่งรายงาน ทส. ๒ สามารถส่งเป็นดิจิทัลไฟล์ได้หรือไม่ ?

คำตอบ ขณะนี้ยังไม่ได้

๒๙. ข้อมูลการทำงานของระบบบำบัดตามแบบ ทส.๑ ที่ต้องรายงานวันแรกคือวันใด ?

คำตอบ ข้อมูลรายงานวันเริ่มตามที่มีการบังคับใช้ คือ วันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๕๕ (ทส. ๑) ส่วนข้อมูลรายเดือน (ทส. ๒) ก็จัดส่งไม่เกินวันที่ ๑๕ ของเดือนกันยายน ๒๕๕๕

๓๐. การออกไปรับเพื่อเป็นหลักฐานให้แก่ผู้เสนอรายงานภายใน ๗ วันนับแต่วันที่ได้รับรายงาน จะดำเนินการอย่างไร และนับวันอย่างไร ?

คำตอบ ให้นับ ๗ วันตามปฏิทิน ยึดตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

๓๑. กรณีพบความผิดตามมาตรา ๘๐ ใครเป็นผู้ร้องทุกข์กล่าวโทษได้บ้างและต้องดำเนินการอย่างไร ?

คำตอบ เจ้าพนักงานท้องถิ่น เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษและผู้ที่พบเห็นเหตุการณ์ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๘๐ (เช่น การไม่ทำบันทึกหรือรายงาน บันทึกข้อมูลเท็จ เป็นต้น) สามารถกล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนในท้องที่ นั้นได้

๓๒. บทลงโทษหากไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๘๐

คำตอบ - มาตรา ๑๐๔ เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษผู้ใดไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๘๐ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

- มาตรา ๑๐๖ เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษ ผู้ควบคุมหรือผู้รับจ้างให้บริการบำบัดน้ำเสียหรือกำจัดของเสียผู้ใดไม่จัดเก็บสถิติ ข้อมูล หรือไม่ทำบันทึกหรือรายงานตามมาตรา ๘๐ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

- มาตรา ๑๐๗ ผู้ควบคุมหรือผู้รับจ้างให้บริการผู้ใดทำบันทึกหรือรายงานใดที่ตนมีหน้าที่ต้องทำตามพระราชบัญญัตินี้ โดยแสดงข้อความอันเป็นเท็จ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ประเด็นคำถาม - คำตอบ
เกี่ยวกับการบังคับใช้กฎกระทรวง
ตามมาตรา ๘๐ ของ พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕
ณ วันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๕

ส่วนของการบันทึกข้อมูล

๑. หากแหล่งกำเนิดมลพิษ ๒ แหล่ง ใช้ระบบบำบัดน้ำเสียร่วมกัน ผู้ใดจะเป็นผู้บันทึกและจัดทำรายงานตามแบบ ทส.๑ และ ทส. ๒ ?

คำตอบ การรายงานตามมาตรา ๘๐ เป็นการรายงานสรุปผลการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสีย ดังนั้นเจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษซึ่งเป็นผู้ดูแลระบบบำบัดน้ำเสีย นั้น ต้องเป็นผู้บันทึกและจัดทำรายงานตามแบบ ทส.๑ และ ทส. ๒

ทั้งนี้ เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษที่ใช้ระบบบำบัดน้ำเสียร่วมกัน ต้องจัดส่งรายงานตามแบบ ทส. ๒ ไปยังเจ้าพนักงานท้องถิ่น

๒. แหล่งกำเนิดมลพิษประเภทที่ดินจัดสรรที่มีระบบบำบัดน้ำเสียแยกอิสระแต่ละหลัง และกรณีอาคารที่มีบ่อเกรอะ หรือระบบบำบัดอยู่ใต้อาคาร จะจัดเก็บสถิติข้อมูล และจัดทำรายงานสรุปอย่างไร ?

คำตอบ ๑. ประเด็นที่ดินจัดสรรซึ่งถูกประกาศเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษมีคำวินิจฉัยของคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสรีจที่ ๗๙๕/๒๕๕๕ เกี่ยวกับเรื่องนี้สรุปว่าเจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษประเภทอาคารชุดและที่ดินจัดสรร คือผู้จัดการนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรร และกรรมการนิติบุคคลที่ดินจัดสรร

ตามกฎหมายว่าด้วยที่ดินจัดสรรระบบบำบัดน้ำเสียแยกอิสระแต่ละหลัง ไม่ถือเป็นสาธารณูปโภคซึ่งผู้จัดสรรที่ดินมีอำนาจในการบริหารจัดการหรือดูแลรักษา ดังนั้น ระบบบำบัดน้ำเสียแยกอิสระแต่ละหลังจึงไม่เป็นระบบบำบัดน้ำเสียของเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินจัดสรรนั้น เมื่อไม่มีระบบบำบัดน้ำเสียเป็นของตนเองเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินจัดสรรจึงไม่สามารถทำรายงานตามที่กฎกระทรวงกำหนดนี้ได้ (เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษอาจมีคำสั่งเพื่อกำหนดวิธีการจัดการน้ำเสียจากที่ดินจัดสรรนั้น โดยใช้บทบัญญัติมาตราอื่น)

๒. ประเด็นอาคารที่มีบ่อเกรอะอยู่ใต้อาคารจะทำการจัดเก็บสถิติข้อมูลอย่างไร หากเจ้าของหรือผู้ครอบครองใช้ระบบบ่อเกรอะเป็นระบบบำบัดน้ำเสีย ก็จะต้องจัดทำสถิติข้อมูล และรายงานตามแบบ ทส. ๑ และ ทส. ๒

๓. หากระบบบำบัดน้ำเสียของแหล่งกำเนิดมลพิษไม่ได้ใช้ไฟฟ้า หรือสารเคมีต่างๆ จะบันทึกแบบ ทส. ๑ และ ทส. ๒ อย่างไร ?

คำตอบ การกรอกแบบ ทส. ๑ และแบบ ทส. ๒ ให้กรอกสถิติข้อมูลเฉพาะในกรณีที่มีสถิติและข้อมูลนั้น ๆ ซึ่งหากไม่มีการใช้ไฟฟ้า หรือสารเคมี ซึ่งหากข้อมูลใดไม่มีก็ให้กรอก “ - ” ในช่องนั้นๆ

๔. กรณีการเลี้ยงสุกรใช้ระบบ Biogas ซึ่งการออกแบบมีลานตากตะกอนส่วนเกินอยู่แล้ว และเมื่อตะกอนแห้งนำไปขายเป็นปุ๋ย จะต้องกรอกเป็นปริมาณตะกอนส่วนเกินที่เกิดขึ้นจากระบบบำบัดและนำไปกำจัดหรือไม่ ?

คำตอบ ต้องกรอก เพราะในแบบ ทส. ๑ และ ทส. ๒ ต้องการให้กรอกปริมาณตะกอนส่วนเกินที่เกิดขึ้นจากระบบบำบัดน้ำเสียที่นำไปกำจัด ซึ่งลานตากตะกอนถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของระบบบำบัดน้ำเสีย

๕. หากแหล่งกำเนิดมลพิษมีระบบบำบัดน้ำเสียมากกว่า ๑ ระบบ จะต้องจัดทำแบบ ทส. ๑ และ ทส. ๒ อย่างไร ?

คำตอบ แหล่งกำเนิดมลพิษต้องทำแบบ ทส. ๑ แยกตามจำนวนระบบบำบัดน้ำเสีย แต่การสรุปรายงานตามแบบ ทส. ๒ สามารถสรุปรวมได้

๖. ในกรณีที่มีการทำงานเป็นกะ การนับเวลาในการเก็บข้อมูลเพื่อรายงานจะดำเนินการอย่างไร ?

คำตอบ ให้นับเวลาให้ครบ ๑ วันตามปีปฏิทิน ดังนั้น หากเริ่มจากเวลาในกะใดกะหนึ่งก็ต้องให้ครบรอบ ๑ วันตามเวลาในกะนั้นในวันถัดไป จึงต้องกำหนดเวลารอกข้อมูลที่ชัดเจน เพื่อส่งมอบการรอกให้กับเจ้าหน้าที่ผู้มารับช่วงในกะถัดไปและหากเกิดเหตุการณ์ผิดปกติกับตัวระบบบำบัดน้ำเสีย ให้บันทึกสภาพเหตุการณ์นั้นๆ ด้วย อาทิเช่น ไฟไหม้ น้ำท่วม พายุพัดพังเสียหาย แผ่นดินไหว หรืออุบัติเหตุร้ายแรง เป็นต้น

๗. การบันทึกข้อมูลตาม ม.๘๐ เหตุใดจึงไม่รายงานข้อมูลประสิทธิภาพของระบบ ?

คำตอบ แบบบันทึกตาม ม. ๘๐ มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบการทำงานของระบบบำบัดเท่านั้น การตรวจสอบประสิทธิภาพของระบบฯ สามารถใช้มาตรการบังคับตามมาตราอื่นๆ เพื่อควบคุมการบำบัดน้ำเสียให้เป็นไปตามมาตรฐานน้ำทิ้งได้ และหากระบบบำบัดน้ำเสียมีการติดตั้งเครื่องตรวจวัดคุณภาพน้ำทิ้งแบบอัตโนมัติ ให้แนบผลการตรวจวัดคุณภาพน้ำทิ้งรายวันแยกตามพารามิเตอร์ที่ตรวจวัดและทำการสรุปผลเป็นข้อมูลรายเดือนด้วย

๘. กรณีที่มีการติดตั้งเครื่องตรวจวัดคุณภาพน้ำแบบ online จะต้องรายงานอย่างไร (เนื่องจากมีการบันทึกทุก ๓๐ นาที) ?

คำตอบ ให้รายงานตามที่มีการบันทึกโดยสรุปเป็นรายชั่วโมงภายใน ๑ วัน และแนบคุณภาพน้ำประกอบ ในรูปตารางหรือกราฟ

๙. ในกรณีที่แหล่งกำเนิดไม่ได้ผลิตช่วงเสาร์-อาทิตย์ และไม่มีน้ำเข้าระบบโดยไม่กระทบต่อประสิทธิภาพการเดินระบบบำบัดน้ำเสียในภาพรวม รวมทั้งไม่มีการใช้ไฟฟ้า จะให้บันทึกอย่างไร ?

คำตอบ ให้กรอกสถิติข้อมูลเฉพาะในกรณีที่มีสถิติและข้อมูลนั้น ๆ เท่านั้น ซึ่งหากไม่มีน้ำเข้าระบบฯ หรือไม่มีการใช้ไฟฟ้า ให้กรอก “ - ” ในช่องปริมาณการใช้ไฟฟ้าหรือในช่องปริมาณน้ำเข้าระบบฯ

๑๐. หากมีอุปกรณ์ชำรุดเป็นเวลาสั้นๆ เช่น ๓ ชั่วโมง และสามารถดำเนินการแก้ไขได้ และไม่มีผลกระทบต่อภาพรวมของการบำบัดน้ำเสีย จะรายงานสรุปรายเดือนอย่างไร ?

คำตอบ การรายงานในแบบทส. ๒ ให้รายงานเฉพาะวันที่มีความผิดปกติเกิดขึ้นในวันนั้นๆ ส่วนในแบบ ทส.๑ สามารถใส่รายละเอียดความผิดปกติในบางช่วงเวลาได้

๑๑. จำเป็นต้องรายงานข้อมูลของน้ำทุกกิจกรรมหรือไม่ ถ้ามีน้ำฝนปริมาณน้ำอาจจะเยอะกว่าปกติควรจจะรายงานอย่างไร และกรณีที่เครื่องสูบน้ำมีความผิดปกติเป็นบางตัว ควรรายงานอย่างไร ?

คำตอบ การรายงานปริมาณน้ำเสียที่เข้าสู่ระบบบำบัดน้ำเสีย ปริมาณน้ำที่เข้าระบบฯ มาจากหลายกิจกรรม และหากรวมน้ำฝนเข้าระบบฯ ด้วยก็ต้องรายงานปริมาณน้ำที่เข้าระบบฯ ทั้งหมด ส่วนเครื่องสูบน้ำหากมีความผิดปกติ ก็ต้องรายงานว่ามีความผิดปกติที่ตัวจากจำนวนทั้งหมดที่มีอยู่

๑๒. กรณีสถานประกอบการที่เป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่ตั้งอยู่ในพื้นที่กรุงเทพฯ สามารถส่งรายงานตามแบบ ทส. ๒ ให้กับเขตที่สถานประกอบการนั้นตั้งอยู่ได้หรือไม่ ?

คำตอบ ตามกฎกระทรวงฯ รายงานตามแบบ ทส. ๒ จะต้องส่งรายงานให้กับเจ้าพนักงานท้องถิ่นในกรุงเทพฯ คือผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร แต่หากผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมอบอำนาจในการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวให้ผู้อำนวยการเขตก็สามารถส่งรายงานที่เขตได้ ทั้งนี้ต้องตรวจสอบการมอบอำนาจของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครก่อน
